

**MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I
RURALNOG RAZVOJA**

**IZMJENE I DOPUNE OPERATIVNOG
PROGRAMA RAZVITKA SVINJOGOJSKE
PROIZVODNJE
U REPUBLICI HRVATSKOJ**

Zagreb, lipanj 2008.

UVOD

Operativni program razvitka svinjogojske proizvodnje donijela je Vlada Republike Hrvatske u prosincu 2005. godine.

Namjena Programa bila je potaknuti promjene u svinjogojskoj proizvodnji u cilju uspostave novih proizvodnih sustava koji će biti konkurentni na otvorenom svjetskom tržištu.

Svinjogojska proizvodnja smještena je najvećim dijelom na obiteljskim gospodarstvima u kojima je uglavnom jedna od proizvodnji mješovitog proizvodnog sustava. Samo manjim dijelom došlo je do specijalizacije proizvodnje pri čemu uspostavljeni proizvodni sustav osigurava isplativost. Tu se primarno radi o velikim farmama a samo neznatno o farmama smještenim na obiteljskim gospodarstvima.

Uvažavajući činjenicu da u određenim proizvodnim uvjetima svinjogojska proizvodnja kao dio mješovitog gospodarstva može i dalje opstati nužnost je da se veći dio ovoga sektora pripremi za uvjete otvorenog tržišta, posebice Europske unije.

Svinjogojska je proizvodnja u stočarski razvijenim zemljama najvećim dijelom organizirana kao „industrijski sektor“ gdje je potpora države neznatna. Ona se temelji na ekonomskim odnosima gdje se konkurentnost postiže uskladbom ulaznih troškova i prihoda.

Iako je danas svinjogojska proizvodnja u Republici Hrvatskoj materijalno potpomagana od strane države ona se mora što je moguće prije pripremiti za uvjete koji vrijede na otvorenom tržištu.

Svinjogojska proizvodnja ima u Republici Hrvatskoj više prednosti uspoređi li se s uvjetima u kojima se danas odvija u nekim od razvijenih stočarskih zemalja. To se prije svega odnosi na vlastitu proizvodnju najvećeg dijela stočne hrane, na relativno mali broj svinja promatrano prema površini države (nema većih problema za očuvanje okoliša) te na tradiciju svinjogojske proizvodnje u Hrvatskoj.

Sve ovo bili su razlozi da se je prišlo ostvarivanju Operativnog programa razvitka svinjogojske proizvodnje kojim su se osiguravali povoljni kreditni uvjeti za izgradnju novih proizvodnih farmi.

Dosadašnja provedba ovoga Programa nije na žalost dala očekivane rezultate te se zbog toga nameće potreba za određene izmjene i dopune, kako bi se na taj način potaknula veća zainteresiranost proizvođača za sudjelovanjem u njegovoj provedbi koji su spremni na restrukturiranje svinjogojske proizvodnje.

2. DOSADAŠNJA PROVEDBA OPERATIVNOG PROGRAMA

Na temelju dosadašnjih rezultata Programa može se ustvrditi da njegova provedba nije do sada dala očekivane rezultate. Pri tome treba uzeti u obzir niz objektivnih okolnosti koje su upravo u ovom razdoblju negativno utjecale na svinjogojsku proizvodnju, te na taj način obeshrabrivale potencijalne investitore za ulazak u ovu investiciju. U ovom razdoblju došlo je do poremetnji na tržištu svinja, velika ponuda uvjetovala je smanjenje cijene tako da je u više navrata primijenjena nacionalna mjera interventnog otkupa. Uz to došlo je u većem dijelu zemlje do pojave svinjske kuge zbog čega je bilo otežano trženje svinja. Pojava suše tijekom

2007. godine te poremetnje na svjetskom tržištu svinja dovele su ovu stočarsku granu u posebno nepovoljan gospodarski položaj. U takvim uvjetima samo manji broj potencijalnih investitora imao je hrabrosti ući u visoku investiciju izgradnje nove farme. Unatoč tome svinjogojska proizvodnja predstavlja jednu od najznačajnijih stočarskih grana koja će opstati u uvjetima otvorenog tržišta samo ako bude konkurentna proizvodnim sustavima u svinjogojstvu drugih zemalja.

2.1. Planirani obujam promjene proizvodnih sustava u svinjogojstvu i uvjeti njihova ostvarivanja

Usvojenim Operativnim programom razvitka svinjogojske proizvodnje bilo je planirano da se tijekom pet godina uz povoljne kreditne uvjete uspostave 342 nove farme od kojih je:

- 75 farmi za proizvodnju prasadi,
- 175 farmi za proizvodnju prasadi i tovljenika,
- 73 farme namijenjene tovu,
- 19 nukleus farmi.

Plan dinamike izgradnje novih farmi dan je u slijedećoj tablici.

Tablica 1. Kretanje broja farmi i broja grla uključenih u Program

Godina	Farme za proizvodnju							
	Prasadi i tov		Prasadi		Tovljenika		Nazimica	
	Broj		Broj		Broj		Broj	
	Farmi	Krmača	Farmi	Krmača	Farmi	Tovljenika	Farmi	Krmača
1	25	3.750	12	1.800	11	35.750	4	600
2	53	7.950	18	2.700	19	61.750	5	750
3	42	6.300	23	3.375	22	71.500	5	750
4	35	5.250	15	2.250	15	47.125	3	450
5	20	3.000	7	1.125	6	21.125	2	300
Ukupno	175	26.250	75	11.250	73	237.250	19	2.850

Za provedbu Programa osigurani su bili povoljni uvjeti kreditiranja putem Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR) te povoljni uvjeti osiguranja kredita čiji su nositelji HBOR i Hrvatska agencija za malo gospodarstvo (HAMAG).

Programom je predviđeno da HBOR osigurava investitorima povoljan kredit uz slijedeće uvjete:

- maksimalni iznos kredita do 9.500.000 kuna,
- rok otplate 10 godina uz mogućnost počeka do 2 godine,
- kamatna stopa 4 % godišnje.

Osim sredstava za izgradnju farme Programom je predviđeno da se za kao obrtna sredstva koriste kreditna sredstva HBOR-a zavisno od proizvodnog sustava do maksimalno 30 % investicije.

Uz ovo povoljno su riješeni uvjeti garancije kredita na način da 50 % garancije za vrijednost kredita osigurava HAMAG a drugih 50 % vrijednosti preuzima HBOR upisom na objekt koji se gradi.

Na temelju odredbi Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu investitor ima pravo koristiti mogućnost povrata kapitalnih ulaganja do 25 % investicije, ali ne više od 1.000.000,00 kn. Ova sredstva uplaćuju se u HBOR te se za taj iznos umanjuje glavnica kredita i tako dovodi investitora u povoljniji materijalni položaj glede troškova izgradnje farme.

2.2. Ostvareni rezultati provedbe Operativnog programa

Ostvareni rezultati provedbe Operativnog programa nisu u cijelosti u suglasju s njegovim planom.

Ukupno su u promatranom razdoblju odobrena kreditna sredstva HBOR-a za izgradnju 19 farmi u iznosu od 83.600.000,00 kn. Ova sredstva utrošila su se za izgradnju:

- 11 farmi za tov,
- 6 farmi za proizvodnju prasadi i tov,
- 1 farma za proizvodnju prasadi
- 1 nukleus farma.

Razloge slabijih rezultata provedbe Programa treba uz ranije navedeno tražiti i u neskladu planiranih sredstava i naknadno povećanih troškova izgradnje.

Zbog nepovoljnog stanja na tržištu svinja s jedne strane, povećanih troškova izgradnje te visokog ulaganja u investiciju uz relativno kratki rok povrata kredita, odaziv za sudjelovanje u ovom Programu nije bio očekivan.

Uz sve ovo kao nepovoljna okolnost javio se je i problem raspolaganja dostatnim količinama poljoprivrednog zemljišta.

Posebno je bio naglašen problem s dokumentacijom za dozvolu gradnje budući se ovdje radi o relativno velikim objektima. Ovi se problemi ogledaju u posebno strogim prostornim planovima gdje se u nekim slučajevima gotovo ne može ostvariti pravo na izgradnju ili se farma mora locirati izvan naseljenog mjesta – sela, što značajno poskupljuje izgradnju.

Do početka provedbe ovoga Programa u Republici Hrvatskoj nije bilo specijaliziranih tvrtki koje su se bavile izgradnjom farmi tako da su se značajni problemi javljali pri ugovaranju izgradnje i opremanju farme. Takvo stanje opterećivalo je učinkovitost provedbe Programa.

Uzimajući u obzir sve ovdje navedeno nameće se nužnost nalaženja povoljnijih uvjeta kreditiranja i izgradnje farmi jer su one preduvjet uspješne i konkurentne svinjogojske proizvodnje u Republici Hrvatskoj

3. PROMJENE U OPERATIVNOM PROGRAMU

Uvažavajući značaj svinjogojske proizvodnje od interesa je u idućem razdoblju nastaviti provedbu Operativnog programa i tako stvoriti uvjete za što uspješniju prilagodbu ovog sektora uvjetima koji vrijede u svijetu a posebno u Europskoj uniji te udovoljavanja ostalih zahtjeva (dobrobit životinja, ekološki uvjeti proizvodnje) koji se kao obaveza traže u Europskoj uniji.

Postojeći Operativni program može biti i dalje osnovica restrukturiranja ovoga sektora. Predložene promjene trebaju doprinijeti većoj uspješnosti provedbe i većem interesu proizvođača za uključivanje i korištenje povoljnih uvjeta kreditiranja.

3.1. Promjene u vrsti i veličini proizvodnih sustava

Uvažavajući dosadašnja iskustva u provedbi Programa i sadašnje složeno stanje u ovom sektoru od interesa je kada je riječ o vrsti i veličini proizvodnih sustava dijelom modificirati postojeći Program.

Uz dosadašnje proizvodne sustave koji su bili podržavani ovim Programom daje se mogućnost korištenja kreditnih sredstava za adaptaciju i rekonstrukciju postojećih proizvodnih kapaciteta ako se utvrdi da se na taj način može učinkovito uspostaviti neki od proizvodnih sustava iz ovoga Programa.

Kako bi se osigurali uvjeti za izgradnju ili adaptaciju objekata namijenjenih provedbi genetske izgradnje planira se mogućnost korištenja kreditnih sredstava za objekte kao što su centri za umjetno osjemenjivanje i testne stanice.

Vrsta i veličina proizvodnih sustava koji će biti obuhvaćeni ovim Programom dana je u slijedećoj tablici.

Tablica 2. Ulaganje u proizvodne sustave

Proizvodni sustav	Veličina farme (broj grla)		Broj proizvodnih jedinica			
	Raspon	Prosjek	2008.	2009.	2010.	Ukupno
Proizvodnja prasadi:	50 – 200	150	24	30	20	74
Izgradnja novih farmi						
Adaptacija	10 - 200	105	3	5	2	10
Proizvodnja prasadi i tovljenika:	50 – 200	150	45	84	40	169
Izgradnja novih farmi						
Adaptacija	10 - 200	105	3	5	2	10
Proizvodnja tovljenika:	370 - 1.480	1.250	15	27	20	62
Izgradnja novih farmi						
Adaptacija	100 – 1.480	790	5	10	6	21
Izgradnja nukleus farmi	50 – 200	150	5	9	4	18
Izgradnja ili adaptacija ostalih objekata u svinjogojstvu	-	-	1	2	2	5
UKUPNO	-	-	101	172	96	369

Uz sredstva za izgradnju same farme osigurati će se i sredstva za ostalu infrastrukturu na farmi te mehanizaciju potrebnu za provedbu tehnološkog procesa proizvodnje na farmi. Isto tako sredstva će se osigurati za uspostavu temeljne infrastrukture (put, struja, voda i sl.) ako se ista neće moći osigurati iz sredstva ruralnog razvoja.

Kako bi se mogla uspostaviti proizvodnja na farmi osigurati će se i obrtna sredstva na rok od tri godine. Za ova sredstva ne može se tražiti naknada za kapitalno ulaganje.

Za očekivati je da će se osiguranjem ovako povoljnijih uvjeta provedbe Programa pobuditi veći interes proizvođača za korištenje ovih kreditnih sredstava.

3.2. Iznosi kreditnih sredstava i uvjeti njihova dobivanja

Uzimajući u obzir da je od početka Programa došlo do znatnog povećanja troškova izgradnje što je otežavalo njegovu provedbu to se nameće potreba promjene visine kredita po jedinici investicije (stajalištu).

Tablica 3. Vrijednost ulaganja u pojedine sustave u provedbi Programa

Proizvodni sustav	Farme		Vrijednost kn				Ukupno ulaganje kn po		Ukupno
	Broj	Broj grla	Farma		grla		Farmi	Stajalištu/grlu	
			Po stajalištu	Ukupno	Broj grla	Ukupna vrijednost			
Proizvodnja prasadi:	74	150	30.000	4.500.000	11.100	22.200.000	4.800.000	32.000	355.200.000
- Nove farme									
- Adaptacija	10	105	20.000	2.100.000	1.050	2.100.000	2.310.000	22.000	23.100.000
Proizvodnja prasadi i tovljenika:	169	150	52.000	7.800.000	25.350	50.700.000	8.100.000	54.000	1.368.900.000
- Nove farme									
- Adaptacija	10	105	35.000	3.675.000	1.050	2.100.000	3.885.000	37.000	38.850.000
Proizvodnja tovljenika:	62	1.250	3.800	4.750.000	-	-	4.750.000	3.800	294.500.000
- Nove farme									
- Adaptacija	21	790	2.500	1.975.000	-	-	1.975.000	2.500	41.475.000
Nukleus farme	18	150	43.500	6.525.000	2.700	5.400.000	6.825.000	45.500	122.850.000
Ostali objekti	5	-	-	5.000.000	-	-	5.000.000	-	25.000.000
Ukupno/prosječno	369	372	15.935	5.927.845	41.250	82.500.000	6.151.423	16.536	2.269.875.000

Iz tablice je razvidno da je za ostvarivanje ovoga Programa potrebno osigurati kreditna sredstva u iznosu do 2,27 milijardi kuna. Zbog povećanja investicije potrebno je produženjem vremena otplate kredita te povećanjem iznosa kapitalnih ulaganja omogućiti isplativost ovako uspostavljenih proizvodnih sustava.

Kreditna sredstva odobravat će se prema slijedećim uvjetima:

- maksimalni iznos kredita do 11.000.000,00 kuna,
- kamatna stopa 4 % godišnje,
- vrijeme otplate kredita 15 godina,

- poček otplate kredita do 2 godine,
- uvjeti osiguranja kredita: 50 % garancije preuzima HAMAG a za preostalih 50 % HBOR se upisuje na izgrađenu nekretninu. Osnovica za izračun garancije određuje se nakon uplate kapitalnog ulaganja na račun banke. Kako će se nakon donošenja odluke o odobrenju kredita donijeti odluka o odobrenju prava na korištenje kapitalnog ulaganja do stvarnog iznosa utrošenih kreditnih sredstava, uz uvjet da garanciju prihvati HAMAG, to će se pri konačnom obračunu kreditnih zaduženja uzeti u obzir ovo umanjenje, te će takva nova manja vrijednost kredita biti osnovica za izračun vrijednosti garancije.
- vrijednost povrata kapitalnog ulaganja ostvaruje se do 50 % vrijednosti kredita ali ne više od 3.500.000 kn. U osnovicu za izračun vrijednosti kapitalnog ulaganja ne uzima se iznos koji se odnosi na porez za dodanu vrijednost (PDV). Ova sredstva uplaćuju se na račun banke u svrhu umanjenja glavnice kredita.
- obrtna sredstva:
 - do 30 % vrijednosti kredita,
 - vrijeme otplate kredita 3 godine.

Ako je vrijednost investicije veća od ovdje planirane a novčana sredstva se osiguraju iz drugih izvora investitor može ako ispuni uvjete koji uređuju pravo na korištenje kapitalnog ulaganja nakon njezina završetka podnijeti zahtjev za povrat kapitalnog ulaganja koje može biti do 50 % vrijednosti investicije ali ne više od 3.500.000 kn.

Korisnik kredita može pri ostvarivanju ovoga Programa umjesto sredstava kapitalnih ulaganja koristiti sredstva predpristupnih fondova. Na ovaj način stvaraju se povoljniji uvjeti za korištenje predpristupnih fondova budući korisnik može koristiti kreditna sredstva koja su povoljnija u usporedbi s onim koja se uobičajeno nude na tržištu kapitala.

Korisnik kredita ima pravo na sufinanciranje troškove izrade projektne dokumentacije i infrastrukture (put, struja, voda i sl.) iz sredstava ruralnog razvitka Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja.

Potrebna sredstva za provedbu Programa osigurat će se tijekom tri godine. Raspodjela sredstava prikazana je u slijedećoj tablici.

Tablica 4. Vrijednost ulaganja prema vremenskoj dinamici

Proizvodni sustavi		Godina			Ukupno ulaganje
		2008.	2009.	2010.	
Proizvodnja prasadi					
Nove farme	Broj farmi	24	30	20	74
	Ulaganja	115.200.000	144.000.000	96.000.000	355.200.000
Adaptacija	Broj farmi	3	5	2	10
	Ulaganja	6.930.000	11.550.000	4.620.000	23.100.000
Proizvodnja prasadi i tovljenika					
Nove farme	Broj farmi	45	84	40	169
	Ulaganja	364.500.000	680.400.000	324.000.000	1.368.900.000
Adaptacija	Broj farmi	3	5	2	10
	Ulaganja	11.655.000	19.425.000	7.770.000	38.850.000
Proizvodnja tovljenika					
Nove farme	Broj farmi	15	27	20	62
	Ulaganja	71.250.000	128.250.000	95.000.000	294.500.000
Adaptacija	Broj farmi	5	10	6	21
	Ulaganja	9.875.000	19.750.000	11.850.000	41.475.000
Nukleus farme	Broj farmi	5	9	4	18
	Ulaganja	34.125.000	61.425.000	27.300.000	122.850.000
Ostali objekti	Broj	1	2	2	5
	Ulaganja	5.000.000	10.000.000	10.000.000	25.000.000
Ukupno	Broj farmi	101	172	96	369
	Ulaganja	618.530.000	1.074.800.000	576.540.000	2.269.875.000

3.3. Druge pretpostavke uspješnog ostvarivanja Programa

Osim promjena u financijskom dijelu Programa potrebno je za uspješno provođenje osigurati i druge pretpostavke koje doprinose uspješnosti Programa.

3.3.1. Raspolaganje potrebnim površinama obradive zemlje

U okviru izmjene zakonskih propisa investitorima će se osigurati pravo prvenstva pri raspodjeli državnog zemljišta. Utvrđivanje opravdanosti prioriteta raspolaganja zemljišta provodi županijsko povjerenstvo za provedbu Operativnog programa razvoja svinjogojske proizvodnje koje svoj prijedlog dostavlja općinskim ili županijskim tijelima zaduženim za poslove gospodarenja poljoprivrednim zemljištem odnosno Ministarstvu poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja.

3.3.2. Izrada projektne dokumentacije, ostale potrebne dokumentacije te organizirani pristup izvođenja gradnje i nabave opreme

Kako bi se olakšao početak izgradnje ili adaptacije farme organizirano će se pristupiti izradi projektne dokumentacije uz mogućnost raspolaganja tipskim objektima, te prikupljanju ostale dokumentacije potrebne za početak gradnje ili adaptacije.

Potrebno je razmotriti jednostavan način legalizacije ranije izgrađenih farmi ne samo zbog ostvarivanja mogućnosti prava na adaptaciju ili rekonstrukciju objekata već i zbog prilagodbe uvjetima koji će vrijediti nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju.

3.3.3. Stručna pomoć pri donošenju odluke o investiciji, izgradnji i uspostavi proizvodnje na farmi

Hrvatski stočarski centar pratit će putem svojeg djelatnika provedbu svakog od započetih investicijskih programa izgradnje ili adaptacije farme. Jednom mjesečno ovi će djelatnici dostavljati Hrvatskom stočarskom centru izvješće o stanju provedbe pojedinog investicijskog programa. Hrvatski stočarski centar će Ministarstvu poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja dostavljati mjesečna izvješća o provođenju aktualnih investicijskih programa.

Na završetku provedbu djelatnik koji je prati investicijski program sačinit će završno izvješće o njegovoj provedbi te ga dostaviti Hrvatskom stočarskom centru, koji će ga nakon toga proslijediti Ministarstvu poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja.

3.3.4. Praćenje učinkovitosti ulaganja

Kako bi se osigurala učinkovitost proizvodnje na izgrađenim odnosno adaptiranim objektima stručne službe Hrvatskog stočarskog centra vodit će brigu o proizvodnji na farmi tijekom prve tri godine. Za ove aktivnosti bit će za svaku farmu zadužena stručna osoba Hrvatskog stočarskog centra koja će:

- pratiti odvijanje tehnološkog procesa proizvodnje na farmi,
- prikupljati podatke o proizvodnji sa farme te podatke o kakvoći stočne hrane, koje će koristiti za unapređivanje tehnološkog procesa proizvodnje na farmi
- predlagati i druga rješenja za unapređivanje proizvodnje na farmi.

Stručna osoba zadužena za praćenje tehnološkog procesa proizvodnje svaki će mjesec Hrvatskom stočarskom centru dostavljati izvješće o stanju proizvodnje na farmi. Na temelju toga u Hrvatski stočarski centar sačinit će se analizu proizvodnih rezultata te dati smjernice stručnoj osobi zaduženoj za pojedinu farmu s ciljem unapređivanja proizvodnje.

3.4. Promotivne aktivnosti u provedbi Programa

Kako bi se što je moguće prije ostvarila provedba Operativnog programa razvitka svinjogojske proizvodnje nizom promotivnih aktivnosti poticat će se potencijalni investitori za korištenje ovih sredstava.

Promotivne aktivnosti odvijat će se u okviru Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja te stručnih službi kao što su Hrvatski stočarski centar i Hrvatski zavod za poljoprivrednu savjetodavnu službu.

4. UČINCI PROVEDBE PROGRAMA

Navedenim promjenama u provedbi Operativnog programa razvitka svinjogojske proizvodnje na učinkovitiji će se način osigurati uvjeti za njegovu cjelovitiju provedbu.

Ovaj će Program doprinijeti restrukturiranju svinjogojskog sektora te tako osigurati višu razinu konkurentnosti. Postojeći proizvodni sustavi neće se moći u ovoj proizvodnji bez prilagodbe nositi u uvjetima otvorenog tržišta.

Uz nove farme Programom se planira kreditiranje, adaptacija i rekonstrukcija postojećih farmi jer će se na taj način stvoriti uvjeti za njihovu cjelovitu prilagodbu kako u dijelu proizvodnje tako isto i u dijelu prilagodbe uvjetima dobrobiti životinja i očuvanju okoliša.

Povećani troškovi uspostave ovih proizvodnih sustava koji su neminovni zbog promjena cijena neće značajnije utjecati na troškove proizvodnje budući je produženo vrijeme otplate kredita, te osigurana mogućnost višeg iznosa povrata kapitalnih ulaganja. Takvi povoljniji uvjeti bit će dodatni motiv uključivanja većeg broja proizvođača u provedbu Programa što će doprinijeti bržem restrukturiranju sektora svinjogojstva.

5. ZAKLJUČAK

Provedbom Operativnog programa razvitka svinjogojske proizvodnje stvaraju se uvjeti učinkovite prilagodbe ove grane stočarstva Republike Hrvatske uvjetima otvorenog tržišta.

Dopunom postojećeg Programa doprinosi se većoj konkurentnosti novih proizvodnih sustava jer se osiguravaju uvjeti uspostave novih i adaptacije postojećih farmi koje mogu biti konkurentne sličnim farmama u razvijenim stočarskim zemljama, a posebice u zemljama Europske unije.

Da bi se ovaj Program učinkovito provodio potrebno je da se nakon usvajanja ovih Izmjena i dopuna pojedini sudionici uključe u njegovu provedbu. U tom smislu će:

1. Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvitka:

- osigurati provedbu svih propisa koji uređuju ove odnose,
- osigurati novčana sredstva za isplatu povrata kapitalnih ulaganja,
- osigurati novčana sredstva za sufinanciranje troškova izrade dokumentacije i infrastrukture,
- zajedno s Ministarstvom zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva razmotriti najpovoljnije načine legalizacije postojećih farmi,
- zajedno s Hrvatskim stočarskim centrom pratiti provedbu Programa u svim dijelovima i fazama
- zajedno s Hrvatskim stočarskim centrom organizirati promidžbu provedbe programa.

2. HBOR:

- osigurati kreditnu liniju prema uvjetima danim u ovom Programu,
- pratiti namjensko korištenje kreditnih sredstava,
- osigurati uvjete za ostvarivanje prava na garanciju kredita (50 % vrijednosti kredita).

3. HAMAG:

- osigurati uvjete za ostvarivanje prava na garanciju kredita (50 % vrijednosti kredita).

4. Hrvatski stočarski centar:

- stručno pratiti investitora od prve zamisli do ostvarenja projekta,
- aktivno sudjelovati pri uspostavi proizvodnje na farmi posebno tijekom prve tri godine
- korištenja farme.

Ostala prava i obveze sudionika provedbe Programa koja su uređena izvornim Programom razvitka svinjogojske proizvodnje (2005.) a nisu ovdje spomenute ostaju nepromijenjena.